

aby se nám podvolila, aby pro nás makala. Že to budeme my, co rozhodneme, jak budou třeba i ty obyčejné včely pro nás pracovat. Vše v přírodě bude pracovat pro nás lidi, protože my jsme tady vládci. Tak! Ale Rašín se svými včelami pochopil, že si včely žijí podle svých zákonů a kašlou na nás, že se množí, jak oni potřebují a my jen němě přihlížíme. Podobně jako Stojící Medvěd kmene Lakota: „Pokud se vzdálí lidské srdce od přírody, zatvrdí se.“

Dušek překvapil, že vlastně ani moc nehrál. On se vlastně přece za herce ani nepovažuje. On je jen „pouhým“ interpretem, čtenářem Rašínových myšlenek a vizí o budoucnosti. Dušek jen hřměl o naší blbosti a představě, že my jsme tady vládci všehomíra. On přece podobně hřmí i na svých jiných vystoupeních, kdy dovedně a často i úsměvně tyto myšlenky šíří po více než desítky let. Jsem vnitřně šťasten, že mám ne podobné, ale doslova stejné pochopení pro nesmysly měst a strojů, které si nás obtáčejí kolem svých prstů, které si nás zotročují, a ještě si budeme myslet, jak jsme spokojeni, jak jsme na tom vyžráli. Jsem vnitřně šťasten, že tyto přírodní moudrosti, které už padesát let načerpávám od amazonských indiánů, vysloveně souzní s Duškovými myšlenkami, potažmo s myšlenkami Jaromíra Rašína.

Dušek překvapil. Vlastně nepřekvapil, přestože všichni čekali, že přijde s něčím neotřelým. Netušili však, že s Rašínovou Slávou města a strojů obnoví indiánskou mytologii, indiánskou filosofii, indiánské myšlenky o ušlechtilosti přírody a její síle a její přednosti před městy a stroji, které nás již pár stovek let od ní odlákávají. Ano, lákají nás na první pohled pohodlnějším životem, na první pohled bohatším životem, na první pohled výkonnějším životem a proč to neříct, i na první pohled budovatelštějším život. Ale kdeže je štěstí a láska? Ty nejsou v portfoliu žádných firem, ani těch nadnárodních korporací, ani na burzách, které nás tlačí do svých osidel slávy. Ano slávy měst a strojů! Slávy velkých developerských firem, které jsou schopny zastavit baráky a asfaltem celý svět, jak říká Rašín, anebo Dušek (?), od moře k moři. Černý jelen z kmene Solux Oglala již tehdy řekl: „Budete žít v hranatých šedých domech na neplodné půdě“, myšleno asphalt a beton. A všude budou čudící auta, neauta, města nevěsta, stroje nestroje, tvářící se, že přinášejí svobodu, lásku a štěstí. Celý svět pak budou řídit jako firmu. „I tu přírodu donutíme, aby pro naše blaho a bohatství šlapala jako firma stavící slávu měst a strojů.“ A tam někde moc vysoko, daleko od prostého plebsu, od nás všech, v tisících prvním patře budou sedět vládci světa, světové firmy a budou se tvářit, že jsou samotní bohové. Ostatně Jan Weiss něco obdobného naznačil ve své knize Dům o tisíci patrech, ale také nebyl vyslyšen a upadl do zapomnění. A kupodivu, jakoby náhodou, ji napsal v roce 1929, přesně v stejném roce jako Jaromír Rašín svoji Slávu. Není to zvláštní?

A tak Dušek překvapil nepřekvapením, nehrál, ale pouze citoval slova, která byla jako rány na kovanině: Dušek herec neherec, Rašín spisovatel nespisovatel, my ne my, svět nesvět, zatraceně, kam kráčíme??? Jen včely zůstali včelami a možná tu budou i po nás. Určitě. Jsou totiž stále své, jako před stovkami a tisíci lety, ženoucí se za úspěchem svých lovů jen k přežití, ne k hromadění hromad majetků a odpadů, jak rádi činíme my.

Opravdu nic nového pod sluncem, jen jsme znova udiveně, když to někdo opět po dlouhé době prezentuje. Města a stroje jsou na tyto pro ně nepřípustně a vše kazící bludy dobře sofistikovaně připraveni, aby v nás tyto nemístné myšlenky potlačily bohatou opulentní stravou banketů. Nacpat břicha nebřicha nás lidí nelidí stravou nestravou, zmást naše cesty, vykolejit naše nápady a všechny nás zavést do seřadišť, do remízy, do vozovny, kde nás nasytí olejem, benzinem, naftou, elektřinou, abychom ještě chvíli fungovali pro jejich slávu strojů a měst.

A tak je logické, že třeba hlasy indiánů jsou po staletí drasticky umlčovány a likvidovány jako chybná, vedlejší kolej lidské existence, jako ubohá cesta ve srovnání se slávou měst a strojů. A všichni tomuto nesmyslu věří a tleskají. Věřící, jak je to jednoduché a pravdivé, protože o tom vyprávějí nádherně barevné a velké reklamy na billboardech i šoty v TV a v internetu, a ty přece nelžou, že? Vůbec netuší, že opravdový život tam nenajdou, že

opravdový život je tvrdý a bojovný, jako je tvrdá a bojovná příroda. A to se jim moc nelíbí a proto budou dál tančit v taktu Slávy měst a strojů, jakoby to byla Nová Bible, Nový Talmud, Nový Korán, zjednodušený do daňových přiznání, odvodů, převodů, dotací, úhrad, přerozdělování, platebních karet, čipů, robotů,... .zatímco do podpalubí už prýští voda.

Dušek prý chystal grotesku, bzučivou grotesku, psalo se. Nebyla to spíš mučivá groteska? Ano, také se psalo, že Dušek je tvůrcem představení, jejím režisérem i hercem. Chyba! To je to, co se vidí, co vnímají naše oči. To my máme rádi. Jenže oči vnímají přeludy. Pro indiány je přece důležité ne, co je vidět, ale co není vidět. Bohužel naše civilizace je jiná. Ta si hraje právě na ty přeludy, na mámení, na matení sama sebe. Ta má ráda právě ty reklamy, TV šoty a velké titulky v masmédiích, na nádherné róby žen, nádherně lesknoucí se dlouhá vozidla, mohutná letadla a parníky o mnoha palubách, má prostě ráda ty všechny babylonské věže kolem nás. Ach milí lidé! Jakáže groteska! Jaký to režisér a herec! Toť bylo zrcadlo, v kterém se vidíme. A Dušek nám spolu s Ondrou Smeykalem a Petrem Niklem to neviditelné zrcadlo „jen“ nastavil!